

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS MERIHANHEN METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2026—2027

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella jatkettaisiin voimassa ollutta merihanhen metsästyskieltoa (MMM:n asetus 901/2023) samanlaisena kuin se oli edelliset kolme vuotta. Merihanhen kanta on viime vuosikymmeninä kasvanut saaristossa ja rannikkoseuduilla. Suomessa sisämaapesintöjä on toistaiseksi ollut vähän, mutta niiden määrä on ollut koko ajan kasvamassa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin merihanhen metsästys sisämaassa kannan runsastumisen ja levittäytymisen edistämiseksi. Määritellyllä rannikkoalueella tapahtuva metsästys jakautuu aikaistettuun peltometsästykseen 10.8.- alkaen ja tavanomaiseen metsästyskauteen 20.8 klo 12.00 – 31.12. Sallitulla metsästysalueella merihanhen metsästykseen asetettaisiin metsästäjäkohtainen saaliskiintiö, joka olisi enintään 2 merihanhea vuorokaudessa. Lisäksi ravintohoukuttimen käyttö kiellettäisiin merihanhen aikaistetussa peltometsästyksessä 10.8.-20.8. klo 12.00 saakka.

Merihanhi on ollut rauhoitettu sisämaassa vuodesta 2013 alkaen, sillä tavoitteena on merihanhen pesimäkannan leviäminen sisävesille, jossa siitä voisi muodostua arvokas lisä riistalajistoon. Merihanhen osalta tavoiteltava leviäminen sisämaan vesistöihin edellyttää metsästyksen kieltämistä sisämaan kannan ollessa vasta ensimmäisten yksilöiden varassa. Vuonna 2018 aikaistetun peltometsästyksen keskeinen tavoite oli viljelyvahinkojen vähentäminen sekä mahdollisuus paikallisesti rajoittaa vahinkoa aiheuttavaa merihanhikantaa metsästyksen keinoin.

Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan peltometsästyksessä on harjoitettu vuosina 2018 ja 2019 paikallisesti voimakastakin metsästystä pelloilla, joilla ei ole arvokkaita satokasveja, mille merihanhet aiheuttavat vahinkoa. Paikoin merihanhia on saatu saaliiksi huomattavan korkeita vuorokausikohtaisia määriä ravintohoukuttelun avulla, mikä ei ole tarkoituksenmukaista suhteessa tavoitteisiin kannan leviämiseksi sisämaahan tai metsästyksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen näkökulmasta. Vuodesta 2018 alkaen peltometsästyksen odotettua suurempi osuus kokonaissaaliista ja sen kohdistuminen aiempaa enemmän esiaikuisiin lintuihin voi heikentää merihanhen lisääntyvää kannanosaa muutaman vuoden aikajänteellä. Tästä syystä on perusteltua rajoittaa merihanhen metsästystä koko metsästysaikana siten, että kokonaissaalismäärä pienenee ja metsästys kohdistuu enemmän nuoriin lintuihin. Metsästäjäkohtainen kiintiö mahdollistaa edelleen merihanhen metsästyksen ja viljelyvahinkojen ehkäisyn koko sallitulla metsästysalueella, mutta pienentää kokonaissaalismäärää sekä mahdollisesti jakaa toteutuvaa saalismäärää tasaisemmin hanhenmetsästäjien kesken.

Asetuksella kiellettäisiin merihanhen metsästys vuoden määräajaksi metsästysvuosina 2026–2027 elokuun 10 päivästä joulukuun 31 päivään Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kainuun, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Päijät-Hämeen maakunnissa, Etelä-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Alajärven, Alavuden, Evijärven, Kuortaneen, Lappajärven, Soinin, Vimpelin ja Ähtärin kunnissa, Keski-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Halsuan, Lestijärven, Perhon ja Vetelin kunnissa, Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Kemin, Keminmaan, Tornion ja Simon kuntia, Kymenlaakson maakuntaan kuuluvassa Kouvolan kunnassa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Haapajärven, Haapaveden, Kuusamon, Kärämäen, Nivalan, Pudasjärven, Pyhäjärven, Pyhännän, Reisjärven, Siikalatvan, Utajärven, Taivalkosken ja Vaalan kunnissa. Alue olisi sama kuin edellisenä kymmenenä vuotena.

Esitetty metsästyksen kieltäminen perustuu Suomen riistakeskuksen maa- ja metsätalousministeriölle tekemään esitykseen. Esityksellä jatkettaisiin edelliset kolme metsästysvuotta voimassa olleita rajoituksia samanlaisina ja asetus olisi voimassa 31.7.2027 saakka.

1 Nykytila

Merihanhi

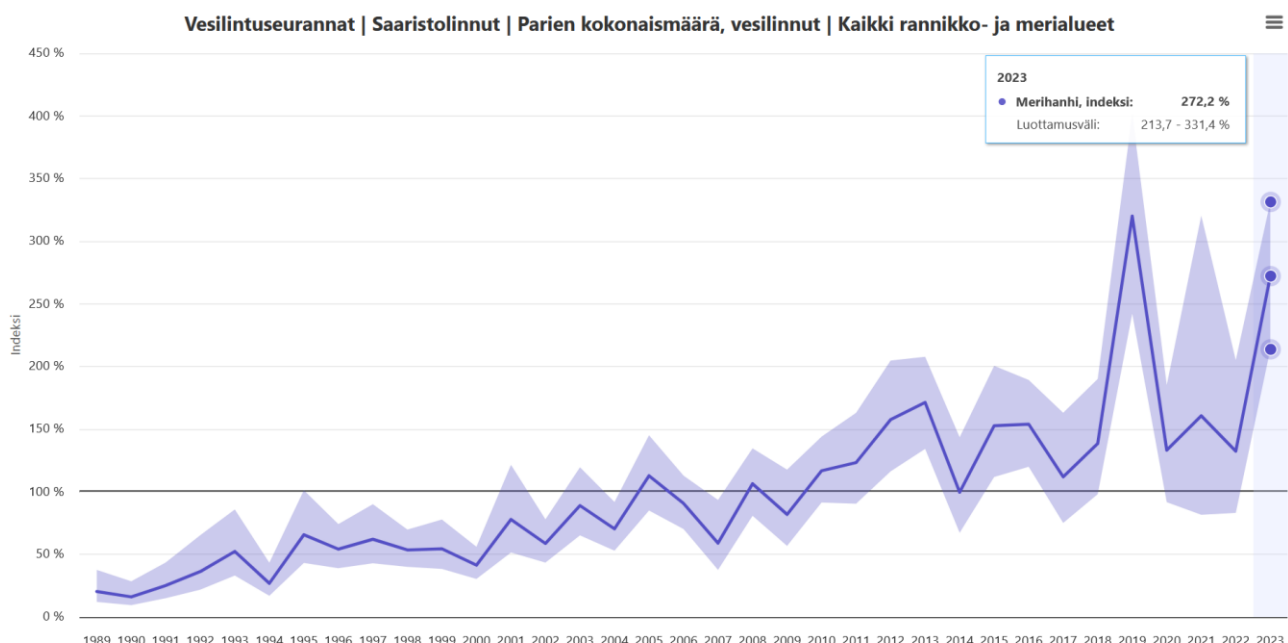
Merihanhi (*Anser anser*) on viime vuosikymmeninä runsastunut ja sen levinneisyys kattaa saariston ja rannikkoseudut sekä yksittäisiä pesimähavaintoja myös sisävesiltä. Suomessa sisämaapesintöjä on toistaiseksi ollut vähän, mutta niiden määrä on ollut koko ajan kasvamassa. Merihanhi on ollut rauhoitettu sisämaassa vuodesta 2013 alkaen, sillä tavoitteena merihanhen pesimäkannan leviäminen sisävesille, jossa siitä voisi muodostua arvokas lisä riistalajistoon.

Vuonna 2019 lintudirektiivin raportoinnissa kannan arvioitiin olevan keskikanta 6 600 paria (minimi 3 600 — maksimi 10 000 paria). Kanan kehityssuunnan arvioitiin olevan vuosien 2007–2018 tarkastelujaksolla vakaa (trendin vaihteluväli -24% — + 95%) ja vuosien 1980–2018 tarkastelujaksolla kasvava +433% (trendin vaihteluväli +272%—+660%).

Suomessa pesivät merihanhet kuuluvat kahteen erilliseen eurooppalaiseen merihanhikantaan, joiden populaatiokoot ovat suuria ja kehityssuunnat vakaita tai kasvavia. Suomen merihanhet voidaan jakaa kahteen eri kannanhoitoalueeseen sen perusteella, mihin ne muuttavat talvehtimaan. Pääsääntöisesti Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan merihanhet kuuluvat läntiseen muuttoreitin lintuihin (läntinen kannanhoitoalue) ja Satakunnan, Varsinais-Suomen, Uudenmaan ja Kymenlaakson merihanhet Keski-Euroopan populaatioon (eteläinen kannanhoitoalue). Eri kannanhoitoalueiden rajat eivät ole yksiselitteiset ja geneettistä vaihtoa tapahtuu eri populaatioiden välillä.

Vuosien 2019-2024 lintudirektiivin raportoinnin alustavien tulosten mukaan läntisen kannanhoitoalueen merihanhikannan koko on 5 300 paria (3 775–7 593). Lyhyen aikavälin kehityssuunta on epävarma (kasvu 10 %), mutta pitkän ajan kehityssuunta on selvästi kasvava (kasvu 1653 %). Keskisen kannanhoitoalueen paimääräksi on arvioitu 10 779 paria (8 030–14 996). Lyhyen aikavälin trendi on vakaa (-34 %), ja pitkän aikavälin trendi niin ikään vakaa (kasvu 11 %).

Suomen pesimäkantaa seurataan saaristolinnustolaskennassa.



Kuva 1. Merihanhen kannan kehitys saaristolinnustolaskennassa 1989-2023. Lähde: Luonnonvarakeskus.

Merihanhisaaalis koko maassa on Luonnonvarakeskuksen otantakyselyyn perustuvan metsästystilaston mukaan aiempien sisämaan metsästyskiellon aikana vuosina 2013-2020 vaihdellut välillä 3 000 – 8 700 lintua. Vuodesta 2021 lähtien lakisääteiset saalisilmoitukset on tehty vuonna 2021 1 321 merihanhesta ja vuonna 2022 1 409 merihanhesta. Vuosina 2023-2025 lakisääteiset saalisilmoitukset osoittivat 1372, 1341 ja 1 207 merihanhen saaliita.

Vuosi	Saalis (Luke)	Saalis ilmoitusvelvollisuus	Metsästysrajoitus MMM asetus nro
2013	4 900		572/2013 sisämaan rauhoitus
2014	7 900		572/2013
2015	3 000		572/2013
2016	6 500		568/2016
2017	8 700		568/2016
2018	6 300		568/2016, muut. 557/2018
2019	4 700		902/2019
2020	4 200		531/2020
2021		1 321	531/2020
2022		1 409	531/2020
2023		1 372	901/2023
2024		1 341	901/2023
2025		1 207	901/2023

Taulukko 1. Merihanhisaaalis Suomessa vuosina 2013-2025. Huom: saalistilastoinnin menetelmä vaihtuu vuodesta 2021 alkaen lakisääteiseen saalisilmoitukseen. Lähde: Luonnonvarakeskus.

2 Lainsäädäntö

2.1. KV- ja EU-tason lainsäädäntö

Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta tehty sopimus (AEWA)

Merihanhi kuuluu Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta tehdyn sopimuksen (SopS 9/2000), jäljempänä AEWA-sopimus, piiriin. AEWA-sopimuksen liitteen 3 toimentasuunnitelman taulukossa 1 on erilliset suojeluluokitukset Luoteis- ja Lounais-Euroopan (NW Europe/South-West Europe) populaatiolle (C1) ja Keski-Euroopan (Central Europe/North Africa) merihanhipopulaatiolle (B1). Luoteis- ja Lounais-Euroopan populaatiolle on hyväksytty kansainvälinen hoitosuunnitelma vuonna 2018¹ ja sille kehitetään koko muuttoreitin kattavaa sopeutuvaa metsästyksen säätelyjärjestelmää AEWA-sopimuksen Euroopan hanhikantojen hoidon työryhmässä (AEWA EGMP IWG).

Tämänhetkisen tiedon perusteella vaikuttaa siltä, että Suomenlahden, Varsinais-Suomen ja Satakunnan merihanhet kuuluvat pääsääntöisesti Keski-Euroopan populaatioon ja muuttavat Baltian maiden yli Keski-Eurooppaan talvehtimaan. Perämerta kohti mentäessä linnut vaikuttaisivat kuuluvan todennäköisemmin Länsi- ja Luoteis-Euroopan populaatioon ja muuttavan Ruotsin kautta Länsi-Eurooppaan.

¹ https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/publication/ts71_issmp_greylag%20goose_complete.pdf

EU:n lintudirektiivi

Merihanhen metsästystä säätelee myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta, jäljempänä lintudirektiivi. Merihanhi *Anser anser* kuuluu lintudirektiivin 1 artiklassa tarkoitettuihin lajeihin ja liitteen II A-osan lajeihin. Lintudirektiivin 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologisista, tieteellisistä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon. Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan liitteessä II lueteltujen lajien kantojen koon, maantieteellisen levinneisyyden ja lisääntymisnopeuden takia koko yhteisössä niitä voidaan metsästää kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Liitteessä II olevassa A-osassa lueteltuja lajeja saa metsästää koko yhteisön alueella. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lajien metsästys ei vaaranna suojelutoimenpiteitä niiden levinneisyysalueella. Edelleen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että metsästys harjoitettuna voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden mukaisesti vastaa kyseisten lintulajien järkevän hyödyntämisen ja ekologisesta tasapainoisesta sääntelyn periaatteita ja että tämä käytäntö näiden lajien ja etenkin muuttavien lajien kantojen osalta on sopu- soinnussa 2 artiklasta seuraavien toimenpiteiden kanssa.

2.2. Metsästyslaki ja sen nojalla annetut säädökset

Metsästyslain (615/1993) 20 §:n 1 momentin mukaan metsästystä on harjoitettava kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Metsästyslain järjestelmässä riistaeläinlajien metsästämistä rajoitetaan ensisijaisesti metsästyslain 37 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetyllä vuosittaisella yleisellä rauhoitusajalla. Metsästysasetuksen (666/1993) 24 §:n 1 momentin 16 kohdassa säädetty merihanhen yleinen rauhoitusajaksi on 1.1.—20.8. kello 12.00 saakka. Metsästysasetusta muutettiin (392/2018) vuonna 2018 siten, että 24 §:n 2 momentin mukaan sen estämättä mitä 1 momentin 16 kohdassa säädetään, saa merihanhea metsästää lisäksi pellolta elokuun 10 päivästä elokuun 20 päivään kello 12.00 asti.

Metsästyslain 38 § on muutettu 1.8.2017 voimaan tulevalla lailla (504/2017). Sen mukaan, jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Metsästyksen rajoittaminen voi tarkoittaa myös velvoitetta merkitä saalis tunnistemerkillä. Rajoitus tai kieltä voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajin kanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kieltä tulee kumota ennen määräajan päättymistä. Rajoitus tai kieltä voi olla: 1) alueellinen; 2) ajallinen; 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva; 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva. Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella rajoitus tai kieltä koskee.

Kysymyksessä on siten tilapäisen metsästyksen säätelyn mahdollistamiseksi säädetty toimivalta, jota korostaa toisaalta velvoite kumota kieltä tai rajoitus ennen määräajan päättymistä, jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi. Käytännössä alueelliset rajaukset tulee toteuttaa selkeästi siten, ettei niiden alueellisesta ulottuvuudesta synny epäselvyyttä. Kysymyksessä ei siis ole mihinkään tiettyyn uhanalaisuusarviointiin sidottu toimivalta, vaan riistakantojen vuotuisen vaihtelun seurannan perusteella sovellettu toimivalta. Tältä osin aiempaa käytäntöä ei ole ollut tarkoitus muuttaa metsästyslain muuttamisen yhteydessä.

Metsästyslain 38 §:ssä on säädetty maa- ja metsätalousministeriölle toimivalta kieltää tai rajoittaa metsästys tilapäisesti enintään kolmen vuoden määräajaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Oulujärvelle leviittäytävän merihanhikannan vakiinnuttamiseksi ja lisäämiseksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (458/2012) kiellettiin merihanhen metsästys Kajaanin, Paltamon ja Vaalan kunnissa metsästysvuosina 2012—2015. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla (572/2013, 568/2016, muutettuna 557/2018, 902/2019 ja

531/2020) merihanhen metsästys on ollut kiellettyä sisämaassa kielletty sisämaassa metsästysvuodesta 2013–2014 alkaen. Vuodesta 2020 alkaen maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (531/2020) myös merihanhen metsästyksen metsästäjäkohtainen saaliskiintiö on enintään kaksi merihanhea vuorokaudessa ja ravintohoukuttimen käyttö merihanhen metsästyksessä on kielletty elokuun 10 päivästä elokuun 20 päivään kello 12.00 asti kolmen vuoden määräajan metsästysvuosina 2020/2021, 2021/2022 ja 2022/2023. Merihanhen metsästystä oli rajoitettu vuosina 2023–2025 samanlaisella maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (901/2023).

Metsästysasetusta muutettiin (302/2021) vuonna 2021 siten, että 10.8.2021 alkavasta metsästyskaudesta alkaen kaikista saaliiksi saaduista merihanhista on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskuksen vahvistamalla lomakkeella tai sähköisen palvelun kautta Suomen riistakeskukselle. Saalisilmoitus on tehtävä seitsemän vuorokauden kuluessa eläimen pyydystämisestä. Saalisilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot: 1) metsästäjän nimi ja metsästäjänumero; 2) pyydystettyjen eläinten määrä ja laji; 3) päivämäärä, jolloin yksilö saatiin saaliiksi; 4) kunta, jossa yksilö saatiin saaliiksi. Suomen talousvyöhykkeeltä saadusta saaliista on ilmoitettava 1–3 kohdassa tarkoitetut tiedot.

3 Suomen riistakeskuksen esitys 5.5.2026

Suomen riistakeskus on tehnyt esityksen maa- ja metsätalousministeriölle metsähanhen metsästyksen rajoittamiseksi (Suomen riistakeskus 5.5.2026, asianumero 127/00.01.00.00/2023). Suomen riistakeskus esittää maa- ja metsätalousministeriölle merihanhen metsästyksen rajoittamista metsästyslain 38 §:n perusteella siten, että *merihanhi olisi rauhoitettu 1.8.2026–31.7.2029 Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kainuun, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Päijät-Hämeen maakunnissa; Etelä-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Alajärven, Alavuden, Evijärven, Kuortaneen, Lappajärven, Soinin, Vimpelin ja Ähtärin kunnissa; Keski-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Halsuan, Lestijärven, Perhon ja Vetelin kunnissa; Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Kemin, Keminmaan, Tornion ja Simon kuntia; Kymenlaakson maakuntaan kuuluvassa Kouvolan kunnassa; Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Haapajärven, Haapaveden, Kuusamon, Kärämäen, Nivalan, Pudasjärven, Pyhäjärven, Pyhännän, Reisjärven, Siikalatvan, Taivalkosken, Utajärven ja Vaalan kunnissa (liitekartta). Esitys tarkoittaa sitä, että samalle alueelle vuosina 2013, 2016 ja 2020, 2023 kolmeksi vuodeksi ja vuonna 2019 yhdeksi vuodeksi annettuja rauhoituksia jatkettaisiin kolmella vuodella.*

Muualla maassa merihanhea saisi metsästää seuraavasti:

- **Läntinen kannanhoitoalue:** Pohjanmaan maakunta sekä Etelä-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Ilmajoen, Isojoen, Karijoen, Kauhajoen, Kauhavan, Kurikan, Lapuan, Seinäjoen ja Teuvan kunnissa, Keski-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Kannuksen, Kaustisen, Kokkolan ja Toholammin kunnissa, Lapin maakuntaan kuuluvissa Kemin, Keminmaan, Tornion ja Simon kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Alavieskan, Hailuodon, Iin, Kalajoen, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Oulaisen, Oulun, Pyhäjoen, Raahen, Sievin, Siikajoen, Tyrnävän ja Ylivieskan kunnissa merihanhen metsästyksen metsästäjäkohtainen saaliskiintiö 1.8.2026–31.7.2029 olisi enintään 2 merihanhea vuorokaudessa ja ravintohoukuttimen käyttö olisi merihanhen metsästyksessä kielletty 10.8. –20.8. klo 12.00 välisenä aikana.

- **Keskinen kannanhoitoalue:** Satakunnan, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnat sekä Kymenlaakson maakuntaan kuuluvissa Haminan, Kotkan, Miehikkälän, Pyhtään ja Virolahden kunnissa merihanhen metsästyksen metsästäjäkohtainen saaliskiintiö 1.8.2026–31.7.2029 olisi enintään 2 merihanhea vuorokaudessa ja ravintohoukuttimen käyttö olisi merihanhen metsästyksessä kielletty 10.8.–20.8 klo 12.00 välisenä aikana.

--

Merihanhea koskevan esityksen perustelut ja vaikutukset

Suomessa pesivät merihanhet kuuluvat eurooppalaisiin merihanhikantoihin, joiden populaatiokoot ovat suuria ja kehityssuunnat vakaita tai kasvavia. Suomen merihanhet voidaan jakaa kahteen eri kannanhoitoalueeseen sen perusteella, minne ne muuttavat talvehtimaan. Pääsääntöisesti Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan merihanhet kuuluvat läntisen muuttoreitin lintuihin (läntinen kannanhoitoalue), kun taas Satakunnan, Varsinais-Suomen, Uudenmaan ja Kymenlaakson merihanhet kuuluvat Keski-Euroopan populaatioon (keskinen kannanhoitoalue). Kannanhoitoalueiden rajat eivät kuitenkaan ole yksiselitteisiä, ja populaatioiden välillä tapahtuu geneettistä vaihtoa.

Merihanhen tilasta parhaan kokonaiskuvan antaa syksyllä 2025 Euroopan komissiolle tehty raportointi, joka kattaa vuodet 2019–2024. Raportoinnin mukaan läntisen kannanhoitoalueen merihanhikannan koko on 5 300 paria (3 775–7 593). Lyhyen aikavälin kehityssuunta on epävarma (kasvu 10 %), mutta pitkän ajan kehityssuunta on selvästi kasvava (kasvu 1653 %). Keskinen kannanhoitoalueen parimääräksi on arvioitu 10 779 paria (8 030–14 996). Lyhyen aikavälin trendi on vakaa (–34 %), ja pitkän aikavälin trendi niin ikään vakaa (kasvu 11 %).

Suomen riistakeskus katsoo, että merihanhi on arvokas riistalaji ja sen runsastumista ja leviämistä kannattaa edistää rannikolta sisämaahan. Merihanhet voivat aiheuttaa jonkin verran sisämaassa viljelyksille vahinkoja, mutta määrien arvioidaan jäävän vähäisiksi. Lisäksi vahinkojen syntymistä voidaan ehkäistä useilla eri keinoilla.

Merihanhi on rauhoitettu sisämaassa kolmeksi metsästysvuodeksi vuosina 2013, 2016, 2020 ja 2023 sekä yhdeksi vuodeksi vuonna 2019. Systemaattista seuranta ei ole järjestetty lajin runsauden ja levinneisyyden muutoksiin. Tuoreimman lintuatlas-selvityksen (2022–2025) mukaan varmojen pesintöjen määrä on kuitenkin kasvanut ja laji on leviittänyt merkittävässä määrin sisämaan alueille verrattuna edellisen lintuatlaksen (2006–2010) tuloksiin. Merihanhi on hitaasti lisääntyvä laji ja sen vuoksi selviä tuloksia sisämaan kannankehityksessä on odotettavissa vain riittävän pitkällä rauhoituksella. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista jatkaa merihanhen rauhoitusta sisämaassa, kunnes alueelle on vakiintunut metsästystä kestävä kanta. Rauhoitusalueen ulkopuolelle jäisi muutamia kymmeniä kilometrejä leveä merenrantavyöhyke, jonka leveys on määritetty riistakeskuksen aluetoimistojen asiantuntemuksen perusteella vuonna 2013. Alueen rajauksen osalta ei ole tarvetta tehdä muutoksia.

Suomen rannikkoalueilla merihanhi on runsaslukuinen riistasaalislaji. Luonnonvarakeskuksen riistasaalistietojen mukaan merihanhisaalis on ollut vuosina 1996–2020 keskimäärin noin 5 300 lintua vuodessa. Vuodesta 2021 lähtien merihanhella on ollut saalisilmoitusvelvollisuus. Ilmoitetut saaliit ovat olleet 1 207–1 496 lintua vuodessa. Luonnonvarakeskuksen otantaan perustuva saalis osoittaa suurempia saalismääriä, esimerkiksi otannan perusteella vuoden 2021 saalis olisi ollut 3 090 yksilöä (1 311–4 869) (Pellikka ym. 2023. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 26/2023).

Merihanhen pyyntiaikaa pidennettiin metsästysasetuksen muutoksella alkupäästä vuonna 2018 siten, että pyynti on sallittu 10.8–20.8. klo 12 pelloilta. Erityisesti läntisellä kannanhoitoalueella merihanhisaalis näyttäytyisi painottuvan alkukauteen. Esimerkiksi vuonna 2022 ilmoitetusta saaliista 66 % ammuttiin ennen 20.8. alkavaa pyyntikautta. Lisäksi näyttäisi siltä, että peltopyynti kohdistuu todennäköisesti enemmän esiaikuisiin, pesimättömiin ja pesinnässään epäonnistuneisiin lintuihin kuin 20.8. alkava metsästys.

Lähetinlintuseurantojen perusteella näyttää siltä, että 10.8. alkava peltometsästys voimistaa ainakin osittain merihanhien muuttoa. Tavanomaisesti osa esiaikuisista on lähtenyt muuttolle ennen 20.8. alkavaa metsästystä. Suurempi esiaikuisten osuus saaliissa johtaa aiempaa pie-

nempään alle vuoden ikäisten lintujen osuuteen saaliissa, mikä yhdessä jossain määrin kasvavien saalismäärien kanssa tulee ottaa huomioon arvioitaessa toteutuneen metsästyksen kokonaiskestävyyttä. Hanhilla aikuisten lintujen säilyvyys on populaation kehityksen kannalta merkittävämpi tekijä kuin vuotuinen poikastuotto. Esiakuisiin kohdistuva voimakas verotus voi merkittäväällä tavalla vaikuttaa lisääntyvien ikäluokkien kokoon usean vuoden viiveellä. Rannikon vahva ja elinvoimainen merihanhi on edellytys lajin leviämiselle sisämaahan, ja tästä näkökulmasta rannikon aikaistettu pyynti ja esiaikuisiin kohdistuva suurempi metsästysverotus ovat ristiriidassa lajin leviämistavoitteen suhteen. Tästä syystä turvataksemme merihanhi-kannan kehityksen, kannan kokoa ja saaliin kehitystä tulee seurata tarkasti.

Rannikkoalueella metsästys jakautuu aikaistettuun peltometsästykseseen 10.8.–20.8. klo 12. ja varsinaiseen metsästyskauteen 20.8. klo 12–31.12. Peltometsästyksellä aikaan saatu pelotevaikutus osaltaan auttaa vähentämään nykyisiä sekä tulevia maatalousvahinkoja rannikon pelto-tiljelmillä. Siten ajanjaksolla 10.8.–20.8. klo 12.00 on tarkoituksenmukaista kieltää ravintohoukuttimen käyttö metsästyksessä. Aikaistetun peltometsästyksen keskeinen tavoite on viljelyvahinkojen vähentäminen sekä mahdollisuus paikallisesti rajoittaa vahinkoa aiheuttavaa merihanhi-kantaa metsästyksen keinoin. Paikallisten viljelyvahinkojen ehkäisyn näkökulmasta metsästää saisi vain tavanomaisessa viljan ja muun kasvin tuotannossa olevilla pelloilla, joiden tarkoitus on tuottaa satoa myytäväksi tai tuotantoeläinten ravinnoksi. Tukikelpoisia riistalaitumia ja pienialaisia riistapeltojen kaltaisia peltoja ei saa hyödyntää metsästyksessä.

Säädettävällä metsästäjäkohtaisella vuorokausikiintiöllä (2 merihanhea) tavoitteena on pienentää kokonaissaalista, jakaa toteutuvaa saalista tasaisemmin hanhi-metsästäjien kesken sekä varmistaa merihanhi-kannan vakaa kehitys. Kertyneen saalistiedon perusteella kahden merihanhi-vuorokausikiintiö on kannanhoidollisesti perusteltu ja mahdollistaa samalla mielekkään metsästyksen sekä vahinkojen ehkäisyn. Myös tarkasteltaessa viimeaikaista merihanhi-kantojen kehitystä on perusteltua säätää ja rajoittaa saalista vuorokausikohtaisella kiintiöllä varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan vuodesta 2019 voimassa ollut rajoitus merihanhi-metsästykseseen ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa. Merihanhi-kannassa on havaittu lyhytaikaista vaihtelua, ja sen kehitystä tulee seurata vuosittain. Mikäli kannan todetaan pienenevän, rajoituksia on arvioitava uudelleen.

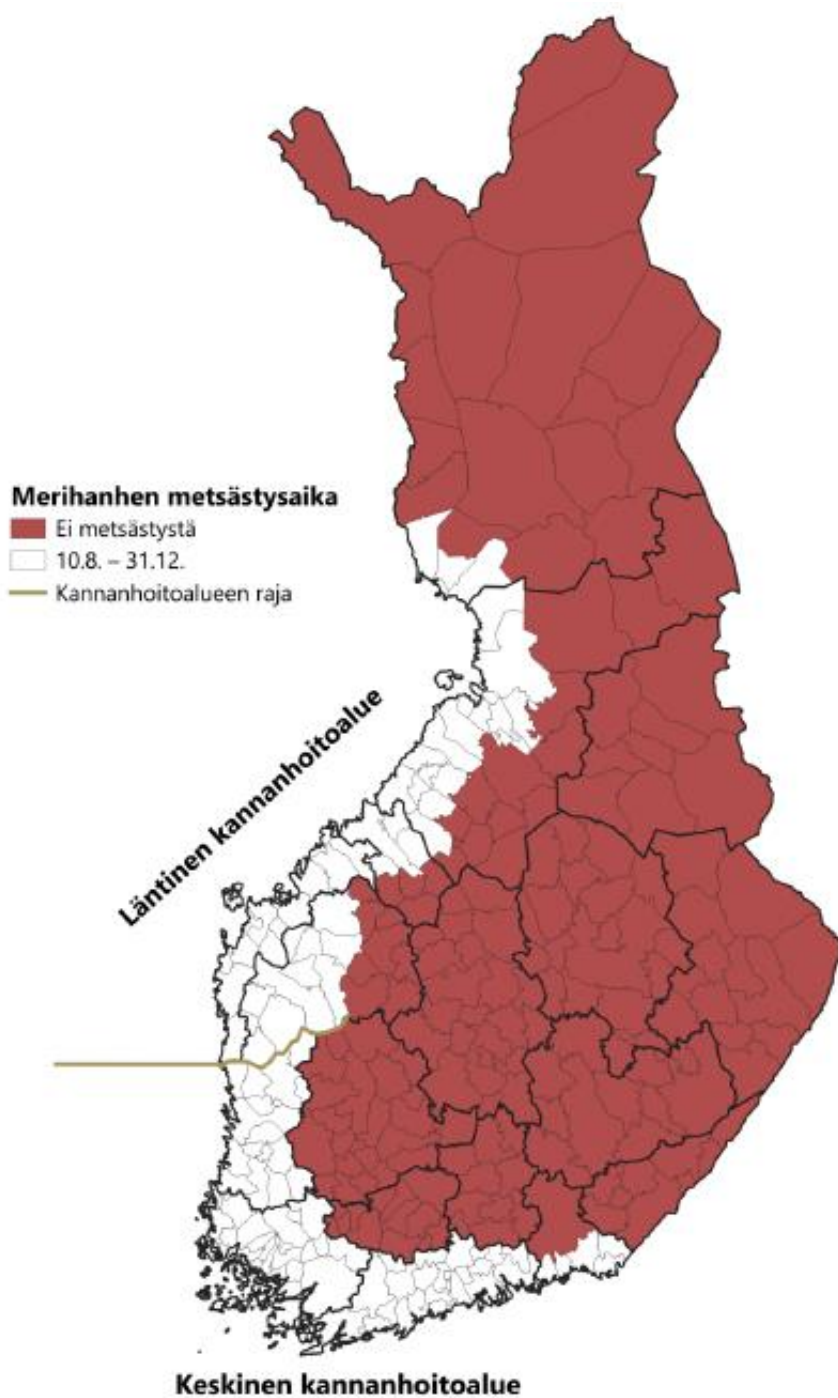
Esityksen on valmistellut Suomen riistakeskuksen Kestävä metsästys osaprosessi.

4 Metsästyksen rajoittaminen ja kieltäminen metsästysvuosina 2026—2027

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin merihanhi-metsästys kokonaan vuoden määräajaksi metsästysvuosina 2026–2027 sisämaassa.

Mualla maassa metsästys olisi sallittua metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 12 kohdassa säädetyn yleisen rauhoitusajan ulkopuolella 20.8. kello 12—31.12. välisenä aikana samoin kuin pelloilta elokuun 10 päivästä elokuun 20 päivään kello 12.00 asti.

Sallitulla metsästysalueella merihanhi-metsästykseseen asetettaisiin metsästäjäkohtainen saaliskiintiö, joka olisi enintään 2 merihanhea vuorokaudessa. Lisäksi ravintohoukuttimen käyttö kiellettäisiin merihanhi-aikaistetussa peltometsästyksessä 10.8.–20.8. klo 12.00 saakka.



Kuva 2. Esitetty metsästyksen kieltoalue (rauhotusalue) sisämaassa, Suomen riistakeskuksen esitys merihanhen metsästyksen kieltoalueeksi 1.8.2026–31.7.2027.

Pykäläkohtaiset perustelut

1 § Merihanhen metsästys

Asetuksen 1 §:n 1 momentissa kiellettäisiin merihanhen metsästys 10.8.—31.12. välisenä aikana Etelä-Karjalassa, Etelä-Savon, Kainuun, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Savon ja

Päijät-Hämeen maakunnissa, Etelä-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Alajärven, Alavuden, Evijärven, Kuortaneen, Lappajärven, Soinin, Vimpelin ja Ähtärin kunnissa, Keski-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Halsuan, Lestijärven, Perhon ja Vetelin kunnissa, Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Kemin, Keminmaan, Tornion ja Simon kuntia, Kymenlaakson maakuntaan kuuluvassa Kouvolan kunnassa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Haapajärven, Haapaveden, Kuusamon, Kärämäen, Nivalan, Pudasjärven, Pyhäjärven, Pyhännän, Reisjärven, Siikalatvan, Taivalkosken, Utajärven ja Vaalan kunnissa.

2 § Metsästäjäkohtainen saaliskiintiö

Asetuksen 2 §:n 1 momentissa säädettäisiin merihanhen metsästyksen metsästäjäkohtainen saaliskiintiö enintään kaksi hanhea vuorokaudessa. Kahden linnun vuorokausikohtaisella kiintiöllä saavutetaan riittävä ja tarvittava pelotevaikutus viljelyvahinkojen torjumisen kannalta, eikä suuremman lintumäärän ampuminen yhdellä vahinkokohteella samalla kertaa ole tarkoituksenmukaista suhteessa nykyiseen merihanhikannan tilaan. Merihanhien karkottaminen vahinkopelloilta metsästyksen keinoin ei edellytä suuria saalismääriä.

3 § Kielletty pyyntimenetelmä

Asetuksen 3 §:n 1 momentissa kiellettäisiin merihanhen metsästyksessä aikaistetussa peltometsästyksessä ravintohoukuttimen käyttö 10 elokuuta alkaen 20 elokuuta kello 12.00 saakka.

Säännöstä tulisi tulkita siten, että merihanhen metsästyksessä olisi kiellettyä käyttää viljanjyviä tai mitä tahansa ihmisen perustamaa houkutinta, joka perustuu vesilintujen käyttämään ravintoon, jos tarkoituksena on merihanhen houkuttelu sen avulla. Tällaisia ovat viljanjyvien lisäksi muun muassa eräät muut viljelykasvit. Toisaalta tulkinnasta on tarkoituksenmukaista rajata pois se, että ravintohoukuttimen käyttäminen ei ole tarkoituksellista. Luonnon itsensä luoma ravinnonlähde ei olisi kielletty ravintohoukutin. Merihanhet tankkaavat runsaasti ravintoa syksyllä muuttomatkaa varten ja ne ovat siksi syksyllä tai muuttomatkalla levähtäessään usein ravinnonlähteen läheisyydessä tai kulkemassa sellaista etsien.

Viljeltyt pellot, joilta satoa ei ole korjattu, houkuttelevat monissa tapauksissa merihanhia, mutta ravintohoukuttimen käytön kieltö ei estä metsästystä tavanomaisessa viljan tai muun kasvin tuotannossa olevilla pelloilla. Merihanhen metsästysalueella voi olla tavanomaisessa viljan tai muun kasvin tuotannossa olevia pelloja, joiden tarkoitus on tuottaa satoa myytäväksi tai tuotantoeläinten ravinnoksi. Tällainen pelto ei ole merihanhen houkuttelemista varten, jolloin sitä ei tule tulkita kielletyksi merihanhen houkuttimeksi. Jos pellolle olisi sadonkorjuun jälkeen kuitenkin jäänyt osa sadosta lakoon tai korjaamatta siten, että se ilmeisesti houkuttelee merihanhea, ei sitä tule tulkita kielletyksi merihanhen houkuttimeksi.

Kiellon tarkoituksena on varmistaa merihanhen aikaistetun peltometsästyksen toteuttaminen siten, että mahdollistetaan paikallisten viljelysvahinkojen vähentäminen, mutta estetään ravintohoukuttimen avulla metsästettävät suuret saaliit, jotka vaikuttavat nykytilanteessa olevan uhka paikallisen merihanhikannan kestäväyydelle, eikä saalismäärät välttämättä ole tarpeellisia viljelyvahinkojen vähentämisen näkökulmasta. Tällä hetkellä ei ole tarvetta merihanhen peltometsästyksen kannan koon pienentämiseksi. Koska merihanhea ei saisi ampua ravintohoukuttimen avulla ampumaetäisyydelle houkuttelemalla, ei metsästys olisi liian tehokasta. Merihanhen ampumisen kieltäminen ravintohoukuttimen avulla ei kuitenkaan estäisi metsästyksen kohdistamista esimerkiksi viljeltyllä pellolla käyvään ja satovahinkoja aiheuttavaan merihanheen. Tämän vuoksi on tärkeää, että ainoastaan esityksen mukaisesti metsästäjän tarkoituksella perustamat houkuttimet ovat kiellettyjä.

Peltometsästyksen perustelujen näkökulmasta ja nykyisessä tilanteessa olisi suositeltavaa kohdistaa metsästys pelloille, joilla on kasvamassa markkinakelpoinen sato, ja missä merihanhet aiheuttavat vahinkoa. Näille pelloille ei tule erikseen houkuttella hanhia ravintohoukuttimella metsästyksen tehostamiseksi. Ravintohoukuttimella voi ohjata hanhia ruokailemaan muilla pelloilla, joilla vahinkouhkaa ei ole. Tällaisilla houkuttelupaikoilla olisi siis kiellettyä metsästää, jos sinne on ihmisen toimesta lisätty ravintoa houkuttimeksi, jotta hanhet saavat ruokailla rauhassa aiheuttamatta vahinkoa.

4 § Voimaantulo

Asetuksen 4 §:n 1 momentissa säädettäisiin asetus tulemaan voimaan elokuussa 2026 vuoden määräajaksi 31.7.2027 saakka.

5 Esityksen vaikutukset

Asetuksen 1 §:n 1 momentissa mainittuun alueeseen kuuluvalla alueella merihanhea ei voida metsästää lainkaan metsästysvuonna 2026—2027, minkä arvioidaan nopeuttavan lajin pesimäkannan leviämistä ja lisäävän lajin kannan vakiintumisen todennäköisyyttä sisämaassa verrattuna siihen, että metsästystä ei kiellettäisi.

Merihanhi on hitaasti lisääntyvä laji ja sen vuoksi kannan kasvua sisämaassa voidaan turvata vain riittävän pitkällä rauhoituksella. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista jatkaa merihanhen rauhoitusta vuodella sisämaassa. Rauhoitusalueen ulkopuolelle jäisi muutamia kymmeniä kilometrejä leveä merenrantavyöhyke, jonka leveys on määritelty riistakeskuksen aluetoimistojen asiantuntemuksen perusteella vuonna 2013. Alueen rajauksen osalta ei ole tarvetta tehdä muutoksia.

Vuosien 2018 ja 2019 tilannekuva aikaistetun peltometsästyksen vaikutuksista, ja viime vuosien epävarmuus merihanhikantojen kehityksessä sekä epävarmuus Länsi-Euroopan muuttoreitin kannansäätelytoimenpiteiden vaikutuksista antavat perusteet rajoittaa metsästystä ja siten ehkäistä mahdollisia negatiivisia vaikutuksia kokonaisuutena ja sisämaahan leviämislle. Erityisesti läntisellä kannanhoitoalueella merihanhisaalis näyttäytyisi painottuvan alkukauteen. Esimerkiksi vuonna 2022 ilmoitetusta saaliista 66 % ammuttiin ennen 20.8. alkavaa pyyntikautta. Lisäksi näyttäisi siltä, että peltopyynti kohdistuu todennäköisesti enemmän esiaikuisiin, pesimättömiin ja pesinnässään epäonnistuneisiin lintuihin kuin 20.8. alkava metsästys.

Lähetinlintuseurantojen perusteella näyttää siltä, että 10.8. alkava peltometsästys voimistaa ainakin osittain merihanhien muuttoa. Tavanomaisestikin osa esiaikuisista on lähtenyt muutolle ennen 20.8. alkavaa metsästystä. Suurempi esiaikuisten osuus saaliissa johtaa aiempaa pienempään alle vuoden ikäisten lintujen osuuteen saaliissa, mikä yhdessä jossain määrin kasvavien saalismäärien kanssa tulee ottaa huomioon arvioitaessa toteutuneen metsästyksen kokonaiskestävyyttä. Hanhilla aikuisten lintujen säilyvyys on populaation kehityksen kannalta merkittävämpi tekijä kuin vuotuinen poikastuotto. Esiaikuisiin kohdistuva voimakas verotus voi merkittävällä tavalla vaikuttaa lisääntyvien ikäluokkien kokoon usean vuoden viiveellä. Rannikon vahva ja elinvoimainen merihanhikanta on edellytys lajin leviämislle sisämaahan, ja tästä näkökulmasta rannikon aikaistettu pyynti ja esiaikuisiin kohdistuva suurempi metsästysverotus ovat ristiriidassa lajin leviämistavoitteen suhteen. Tästä syystä turvataksemme merihanhikannan kehityksen, kannan kokoa ja saaliin kehitystä tulee seurata tarkasti. Metsästäjäkohtaisen kahden merihanhen vuorokausikiintiön asettaminen 10.8-31.12. ajanjaksolle turvaisi Suomen riistakeskuksen Kestävä metsästys -tiimin asiantuntija-arvion mukaan merihanhen kestävää metsästystä ja leviämistä sisämaahan, ja samalla jatkaisi mahdollisuutta ehkäistä viljelyvahinkoja metsästyksen keinoin ilman poikkeuslupien hallinnollista kuormaa. Ravintohoukuttimen käytön kieltä ja suositus metsästyksen kohdistamiseen nimenomaan pelloille, joilla merihanhen aiheuttavat taloudellista vahinkoa maataloudelle on perusteltua tässä tilanteessa, arvioidaan estävän kannan kestävyyttä uhkaavan liian suuren metsästysverotuksen.

6 Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkатыönä ehdotus maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi merihanhen metsästyksen kieltämisestä metsästysvuosina 2026—2027. Ehdotus on valmisteltu Suomen riistakeskuksen esityksen perusteella. Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: Suomen riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset, ympäristöministeriö, sisäministeriö, poliisihallitus, rajavartiolaitos, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen ympäristökeskus, Helsingin yliopisto/Metsätieteiden osasto/Wetland Ecology Group, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Metsähallitus, Saamelaiskäräjät, Suomen Metsästäjäliitto ry, Suomen Ammattiriistanhoitajat ry, Luonnon- ja riistanhoitosäätiö, Suomen Kennelliitto ry:n metsästyskoiratryöryhmä, Metsästysspanielit ry, Suomen Pystykorvajärjestö r.y., Kanakoirakerho ry, Saksanseisojakerho

ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Suomen Luonnonsuojeluliitto, BirdLife Suomi ry, WWF Suomi, Luonto-Liitto, Natur och Miljö r.f., Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto SEY ja Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry.

Suomen riistakeskus järjesti 22.6.-9.7.2026 riistanhoitoyhdistysten (yhteensä 279 kpl) kuulemista varten inter-netkyselyn, jonka kautta riistanhoitoyhdistyksiä pyydettiin antamaan lausuntonsa sähköisesti koskien lausut-tavaa asiaa.

Lausunnoissa todettiin seuraavaa:

Lausuntopyyntöön vastasi 24 riistanhoitoyhdistystä, joista 22 joko kannattivat esitystä tai eivät esittäneet muu-toksia.

Uudenkarlepyyn seudun riistanhoitoyhdistys on huomauttaa, että merihanhia esiintyy alueellaan runsaasti. Ne aiheuttavat haittaa viljelyksillä sekä alueilla, joilta korjataan säilörehua lypsylehmille. Niiden ulosteet vaa-rantavat ruohon säilörehuksi säilönnän onnistumisen.

Sastamalan riistanhoitoyhdistys esittää, että merihanhen keskisellä kannanhoitoalueella saisi metsästää me-rihanhea Pirkanmaan maakuntaan kuuluvalla Sastamalan kunnan alueella. Muut metsästyksen ehdot kuten muissakin kannanhoitoalueen kunnissa. Riistanhoitoyhdistyksen näkemyksen mukaan Kokemäenjoen vesis-töön kuuluvassa Kulo,- Rauta,- ja Liekovedessä on pysyvä merihanhikanta. Lisäksi alueella on havaittu meri-hanhien pesintää viimeisen 2-3 vuoden aikana. Lisääntyneet hanhikannat ovat aiheuttaneet viimeisen 2-3 vuo-den ajan paikallisesti merkittävää vahinkoa peltoviljelyksille (mm. keväällä 2026). Tämä on korostunut erityi-sesti kevään ja syksyn muuttojen yhteydessä, jolloin alueelle kerääntyy merihanhia muiden hanhien joukossa. Näkemyksemme mukaan rajoitettu metsästys ei vaarantaisi merihanhikantaa ja pesintää alueellamme. Rajoi-tetun metsästyksen avulla pystyttäisiin vähentämään hanhien aiheuttamia vahinkoja peltoviljelyksille.

Ympäristöministeriö lausuu, että lajin epätasaisen alueellisen jakautumisen ja levittäytymispyrkimysten no-jalla ympäristöministeriö pitää esitettyjä rajoituksia perusteltuina.

Suomen riistakeskus toteaa, että lausunnolla oleva asetuserä perustuu Suomen riistakeskuksen 5.5.2026 tekemään esitykseen merihanhen metsästyksen rajoittamiseksi. Suomen riistakeskukselle ei ole tullut uutta sellaista tietoa, jonka perusteella luonnosta olisi tarpeen muuttaa.

Luonnonvarakeskus tukee esitettyä asetusta. Sisämaan metsästyskielto on edelleen tarpeellinen merihanhen leviämisen ja sisämaan pesimäkannan vahvistumisen turvaamiseksi. Rannikkoalueilla tapahtuva merihanhen metsästys on nykyisen kannan tilan perusteella mahdollista, kunhan sitä rajoitetaan asetuserän mukai-sesti vuorokausikiintiöllä ja aikaistetun peltometsästyksen ravintohoukuttimen käyttökiellolla. Luonnonvara-keskus korostaa, että aikaistetun peltometsästyksen tulee säilyä vahinkojen ehkäisyyn kohdennettuna keinona ja että sääntelyn vaikutusten arvioinnissa on keskeistä huomioida saaliin määrä sekä sen alueellinen ja ajallinen jakautuminen.

Suomen ympäristökeskus lausuu, että merihanhen sisämaassa pesivä kanta on edelleen niin pieni, että met-sästyksen alueellinen rajoittaminen asetuserän mukaisesti on perusteltua. Metsästettävien lintujen mää-rän rajoittaminen kahteen merihanheen vuorokaudessa on perusteltua erityisesti pellolta metsästettäessä, joilta saaliit ilman rajoituksia voisivat olla niin merkittäviä, että metsästyksellä olisi vaikutusta lajin kannankehityk-seen.

Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomus lausuu, että lajin tärkeimmät pesimäalueet ovat rannikolla, minkä vuoksi Luomus katsoo, että sisämaan kannalle ei tule erikseen osoittaa metsästysrauhoitusta. Sisä-Suo-men kannan kasvu voi lisätä jo nykyistä hanhikonflikta, jossa jo nyt hanhien runsaus koetaan ongelmallisena. Tämän takia sisämaan kannan kasvun lisääminen ei ole kannatettavaa. Edellisen lisäksi Luomus katsoo, että metsästysrauhoitusta tulisi esittää alueille, jossa lajilla menee heikommin, kuten Pohjois-Pohjanmaalle koko-naisuudessaan.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry esittää, että asetukseen lisättäisiin mahdollisuus torjua merihanhen aiheuttamia peltovahinkoja metsästyksen keinoin, esitettyjen metsästysaikojen ja saaliskiintiön puitteissa, koko Suomen alueella. Merihanhen metsästys tulisi olla sallittua pelloilla, joissa on korjaamatonta satoa kaikkialla Suomessa. Lisäksi MTK esittää tavanomaisen metsästysalueen laajentamista koskemaan myös Pirkanmaan maakuntaa. Kasvavan merihanhipopulaation vaikutukset näkyvät kasvavina vahinkomäärinä myös Pirkanmaan alueella.

Suomen Metsästäjäliitto ry puoltaa merihanhea koskevan asetuksen päälinjoja. Merihanhikanta on vahva ja laajalle levinnyt, ja laji aiheuttaa monilla rannikkoalueilla merkittäviä maatalousvahinkoja. Metsästyksen tulee säilyä käyttökelpoisena työkaluna kannan hallinnassa ja vahinkojen ehkäisyssä. Liitto pitää perusteltuna aikaistetun peltometsästyksen säilyttämistä sekä metsästäjäkohtaisen saaliskiintiön jatkamista nykyisellä tasolla. Kahden linnun vuorokausikiintiö on käytännössä toimiva ratkaisu, joka mahdollistaa sekä metsästyksen että vahinkojen torjunnan.

Suomen Metsästäjäliiton Lapin piiri ry kannattaa esitystä lisäyksellä, että vahinkoperusteinen metsästys sallittaisiin koko Suomen alueella kiintiön ja esitettyjen metsästysaikojen puitteissa.

Birdlife Suomi ry lausuu, että asetus on perusteltu ja tarpeellinen, mutta osin riittämätön. Esittää asetusta muutettavan seuraavalla tavalla: merihanhen aikaistetussa peltometsästyksessä 10.8.-20.8. tulee kieltää ravintohoukuttimen lisäksi houkutuskuviin eli kaaveiden käyttö. Aikaistetun peltometsästyksen tarkoituksena on hanhien aiheuttamien satovahinkojen torjuminen. Hanhien houkuttelua kaaveiden avulla käytetään paikoin yleisesti merihanhen metsästyksen ensimmäisen 10 päivän aikana. Houkuttelu kaaveiden avulla metsästettäväksi on ristiriidassa aikaistetun peltometsästyksen alkuperäisten tavoitteiden kanssa. Aikaistettu peltometsästys on myös perusteltua rajoittaa vain niiden peltojen välittömään läheisyyteen, joilla on perusteltu riski hanhien aiheuttamille merkittäville satovahingoille. Ravintohoukuttimen käytön kieltä tulee lisäksi laajentaa koskemaan koko metsästyskautta.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf katsoo, että ehdotus on hyvin perusteltu. SLC jakaa tavoitteen siitä, että metsästystä harjoitetaan kestävästä käytön periaatteiden mukaisesti ja että sääntelyn tulee perustua parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon lajien kannankehityksestä. Pitkällä aikavälillä kestävä riistakantojen hoito on edellytys elinvoimaisille riistakannoille sekä metsästyksen säilymiselle tärkeänä osana maaseudun kulttuuria ja luonnonvarojen hoitoa. Samalla riistakantojen hoidon tulisi kuitenkin olla sopeutuvaa ja kyetä mukautumaan kannankehityksen muutoksiin. Jos seuranta osoittaa, että kannat kehittyvät myönteisesti ja metsästystä voidaan harjoittaa kestäväällä tavalla, ministeriöllä tulisi olla valmius arvioida ehdotettuja rajoituksia uudelleen. SLC haluaa myös tuoda esiin kasvavien lintukantojen maataloudelle aiheuttamat seuraukset. Hanhet aiheuttavat monin paikoin merkittäviä vahinkoja viljelykasveille ja taloudellisia menetyksiä viljelijöille. Tämän vuoksi on tärkeää, että mahdollisia metsästysrajoituksia täydennetään tehokkailla keinoilla ehkäistä riistavahinkoja sekä toimivalla korvausjärjestelmällä. Lisäksi SLC korostaa, että ehdotuksiin tulisi sisällyttää entistä parempia poikkeusmahdollisuuksia ja keinoja lintujen aiheuttamien satovahinkojen ehkäisemiseksi.

Suomen kennelliitto ry katsoo, että merihanhi on perinteinen riistalintu, jota Suomessa on metsästetty ikiajoista lähtien. Metsästyksessä on käytetty apuna koiraa, erityisesti noutamiseen käytettäviä koirarotuja. Metsästystä on harjoitettava kestävästä käytön periaatteella. Merihanhi on ollut joko osittain tai kokonaan rauhoitettu useampia vuosia. Merihanhi ei ole minkään metsästyskoirarodun kanssa metsästettäessä rodun pääasiallinen riistaeläin. Siten minkään koirarodun jalostus ei vaarannu metsästyksen rajoittamisen vuoksi. Kennelliitto ei katso asetuksella olevan merkittävää kielteistä vaikutusta koiraharrastukseen eikä varsinkaan koirien jalostukseen. On kuitenkin tärkeää, että rajoitukset tehdään tilannearvioon perustuen alueellisesti ja vuosittain eikä rajoituksista tehdä pysyvää käytäntöä.

Suomen luonnonsuojeluliitto ry lausuu, että sisämaan merihanhikanta on yhä pieni. Kannan kasvun vahvistamiseksi metsästys tulee kieltää sisämaassa. Myös merihanhen aikaistettua peltopyyntiä 10.8. alkaen tulee rannikolla rajoittaa esitetyllä tavalla. Sisämaassa voidaan käyttää poikkeuslupia, jos uhkaa tulla merkittäviä

satovahinkoja. Saalis tulee rajoittaa kahteen merihanheen metsästäjää ja päivää kohti. Ravintohoukutin ja kaa-veet eli houkutuskuvat tulee kieltää kaikessa hanhien metsästyksessä kokonaan. Huomattakoon, että niiden käyttö olisi satovahinkojen estämiseksi tehtävässä aikaistetussa peltopyynnissä erityisen ristiriitaista.

Metsähallituksella, sisäministeriöllä, poliisihallituksella, rajavartiolaitoksella ja Saksanseisojakerhory:llä ei ole lausuttavaa.

Lisäksi lausunnon on antanut YDHV lakitiimi, joka pitää vesilintukantojen suojelua tärkeänä tavoitteena, mutta esittää asetuksen perusteluja täydennettäväksi.

Maa- ja metsätalousministeriö on 12.7.2026 ilmoittanut Saamelaiskäräjille, että ministeriö on laittamassa lausunnolle määräaikaiset metsähanhen metsästyksen kieltä, vesilintujen hämäämetsästyksen kieltä sekä nokikanan ja merihanhen metsästyskieltä koskevat asetukset ja tiedustellut samalla, haluaako Saamelaiskäräjät niiden osalta 9 §:n mukaisen neuvottelun. Saamelaiskäräjät on 17.6.2026 vastannut, että Saamelaiskäräjillä ei ole tällä hetkellä resursseja metsähanhen metsästyksen kieltä, vesilintujen hämäämetsästyksen kieltä sekä nokikanan ja merihanhen metsästyskieltä koskevaan 9 §:n mukaiseen neuvotteluun.

Muistiotä on täydennetty Luonnonvarakeskuksen metsästyssaalistilaston vuoden 2025 saalismäärillä. Lausuntojen perusteella esitystä on muutettu siten, että voimassaoloaika on muutettu yhdeksi vuodeksi, jotta mahdollisia vahinkojen estotoimenpiteitä ehditään selvittämään tarkemmin.

7 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 10.8.2026.